

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 18 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo petdeset pet-krat 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Ali pojdemo v državni zbor?

To vprašanje se zdaj razglaba v vseh časopisih. Češke in poljske novine so o tem predmetu že dosti govorile, isto tako feudalni organ „Vaterland“, in ustavoverci si glave belijo dan na dan, ali pridejo federalisti ali ne pridejo. Baš predzadnja „N. Fr. Pr.“ ima dolg članek na prvem mestu. Na to vprašanje se odgovarja različno. Kakor je videti, je za udeležanje državnega zbora od strani federalistov večina poljskega novinarstva, en majhen del češkega (na pr. Lukešev nemški list „Nation“), in oni politiki, ki se k ustavoverni „pravni stranki“ prištevajo in „Volksfreunde“ poslušajo. Fevdalci so v „Vaterlandu“ dozda govorili bolj proti rajhsratu, včasih celo z vso odločnostjo, isto tako češki deklaranti. Prav naravnost nij še nobena stranka izmed nas anticentralistov vrat v rajhsrat si zaprla. Vse čaka na izvršene volitve, potlej bode stoprv končna odločba.

Pravničarji in Čehi, ki govorijo proti poslanstvu federalističnih zastopnikov v državni zbor, izražajo se nekako tako, da bi le po tem na rajhsrat šli, ako zdanja vlada ne upliva na volitve in ako pri sklicanju državnega zbora ta vlada pade in druga neutralna posle prevzame. Kakor zdaj stvari stoje, mi nemamo upanja, da se tako pričakovanje uresniči, da si bi bilo pravično in naravno. Direktne volitve so vse nekaj novega, nov poskus, torej bi bilo prirodno, da bi se ta poskus brez siljenja izvršil. Nemo judex in causa sua — moglo bi se reči zdanjemu ministerstvu, ki je direktne volitve dekretiralo, in bi torej slobodno lahko pustilo izvesti jih neutralnim možem. Ali —

Avstrija je v politiki in parlamentarni pravičnosti svoje vrste čudna dežela, torej nij od nje tega upati, kar bi se drugod gotovo zgodilo.

Ako pravnarji in češki deklaranti s temi izjavami menijo pritisek na zgoraj napraviti, — dobro, bog daj, da se jim posreči. Samo vprašanje nastaja, ali je dobro vse mostove za soboj požgati, odločno reči: le pod temi pogoji pojdemo v državni zbor?

Mogoče je, da Čehi po svojem stališču ne morejo in ne smejo v rajhsrat. Mogoče pravimo, ker ne izprevidimo absolutne potrebe tega odtegovanja od centralnega zastopstva. Mi smo bili za pasivni upor še tačas, ko so naši poslanci v državnem zboru sedeli. In še dan danes smo tega mnenja, da je bila pasivna politika tačas na mestu, in da bi morda niti take decemberske ustave ne bilo, ko bi bili precej tačas vsi federalisti Čebe posnemali, a ne tako dolgo v rajhsratu sedeli, da so se ustavoverci utrdili in utaborili.

A zdaj je vsa situacija druga. Dve gotovi stvari imamo pred soboj in moramo računati z njimi. Prvič se je ta čas po nemških zmagah pri Vörtu, Sedanu in Parizu ves svet spremenil. Naši Nemci so mogočnejši postali, ker imajo za hrbtno mogočno Nemčijo iz katere vlečejo moralno in menda tudi materijalno podporo. Nikar se ne motimo, mi nemamo le ustavoverne „klike“, mi imamo zrno avstrijskih Nemcev za protivnike. Protivje med nami je v prvi vrsti narodno, če ne samo narodno.

Drugič imamo pred soboj volilno reformo. Protesti naši nijso nič pomagali. Voliti moramo. Na tem polji smo bili premagani,

če prav ne vžugani. Vse nas torej sili, da taktiko spremenimo in boj na drugo polje prenesemo: da v rajhsrat gremo vsi.

Na to nas ne sili samo spremenjeno občno položje nego i dnevna vidna potreba. Le kdor trka, temu se odpre. Kdor govori in terja, ta more uslišan biti. Pri nas nam bodo organi tega vladnega sistema šole nemčili, naše narodnjake od vseh važnih mest izpodrivali, svoje kreature naprej potiskali, javno mnenje pačili, absolutizem ene stranke širili, naše novine „brevi manu“ konfiscirali itd. itd. — mi bomo pa tiho doma kujali se, namestu da tam vladi pred nosom po svojih poslancih glas povzdignemo, terjajoči naj se izpolnuje in spoštuje pozitivni in naravni zakon!

Za to bodo — soditi po občem mnenju narodne inteligencije — naši poslanci šli v rajhsrat in pri konferenci federalistov govorili za udeležitev. Bog daj, da bi se jim posrečilo pregovoriti i brate Čebe, da opuste pasivno kuhanje in stope v javno parlamentarno borbo, ki bode koristna za nas vse Slovane.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. septembra.

Na Dunaj pride, kakor pišejo, tudi pruski cesar in sicer 15., 16. ali 18. oktobra, ko bomo mi volitve imeli.

Iz Tirolskega se „Vaterlandu“ piše, da so se tirolski federalisti dogovorili svoje poslance v državni zbor poslati in na konferenci 2. nov. govoriti za to, da se vsi federalisti državnega zbora udeležijo.

Češki listi prinašajo imena narodnih kandidatov, 17 za mesta, 16 za kmetske okraje. Hohenwarta niti Čehi ne kandidirajo.

Listek.

Kazen.

(Novela, francoski spisal J. Riviéro.)
(1. nadaljevanje.)

Edmond in gospa Destrade sta končali svoj položaj imela za popolno naraven. Leta so tekla, in z nevarnostjo sta se bila uže sprijaznila, ali, da rečemo boljše, za nevarnost se še brigala nijsta. Ako se zločina dolgo ne kazni, neha ga vest gristi.

Shode sta imela popolno redno uravnanje; vse sta preudarila poprej, predno sta kaj začela, da bi ju kdo ne zasačil. Posebno po zimi sta imela tako skrivno zavetje, da bi jih bil komaj največji slučaj našel; po leti sta bila gospod in gospa Destrade na deželi, in tukaj sta si ljubimca le včasih mogla dovoliti kako drznost, a še ta nij bila nikdar brez skrbi. Dolgo sta se obotavljala, obiskati se, a osrčila ju je tuga, ki sta jo občutila, ko sta bila ločena, in navadila sta se podajati v istinito nevarnost. Nenavzo-

nost gospoda Destrade sta vedela porabiti. Edmond se je šetal s svojo ljubico v lepih poletnih nočeh, potem pa je odšel, kakor je bil prišel; tema ga je varovala, in nihče nij slutil njegove navzočnosti. Gospoja Destrade je postala v svojem čudnem počenjanju popolno hladnokrvna. K večjemu je včasih dejala, da igra na svoje in Edmondovo življenje, a da se nadeja igre sigurno dobiti. Gospod Destrade nij ničesa slutil. Bil si je v svesti, da ga soproga resnično ljubi, in zato ji je i z resnično ljubeznijo vračal.

Zraven pa sta imela ljubiti in odgajati še svoje dete. To dete je vzraslo ter postalo lepa deklica, ki je bila njiju veselje in ponos. Gospa Destrade na Julijo nij bila ljubosumna, ne, občudovala jo je nežnostjo, ter za njo bolj prijateljski, nego materinski skrbela; njiju lepota — ena vela, druga cvetoča — nijsti si škodovali, nego se dopolnjevali. Julija je bila svoje materij podobna. Imela je taiste strastne in pomenljive oči, taisto dovtipno in veselo smehljanje, taisto srčno

stanovitnost in olikanost. Kmalu sti se razumeli, ter živeli v vednem prijateljstvu, dopovedovaje si svoje občutke. — Me dve svestri, rekla je Julija čestokrat svoji materi; toda, če sem jaz bolj mlada, si pa ti bolj lepa.

Julija je dopolnila ravno kar osemnajsto leto; čas jo je bilo možiti. Zadnjo zimo je izpoznala mladega moža, ki ji je bil dopal. Emil Desorge je bil krasen kavalerijski častnik, poln srčnosti in ponosa. Imel je tudi lep obraz, živahen pogled in krasne mustače. Kmalu se mu je dovolilo, da Juliji dvori. Hodil je na ladanje, kjer se je shajal z njo in z njenimi starši; včasih je pa tudi med tednom jahal tja. Tu so pozdravljali jezdeca, ter ljubkali konja. Ta rodeča se ljubezen je vodila Julijo in Emila na sprehode, ki so Emilu lepo bodočnost obetali, Julijo očarovali. Bojazljiva in sanjarska šetala se je zvečer na roki svojega zaročenca po drevedih v parku. Poslušala ga je, zarudevala, mešala se. Zaupnikom sta imela vsi-

Vnanje države.

Francoski „Siècle“ javlja, da se je v seji konservativcev, ki je bila v četrtek, sklenilo, da se 4. oktobra zberó monarhistične stranke h konferenciji, pri kateri bodo sestavile svoj program, ki se bode podal zboru monarhičnih poslancev 9. oktobra. Ako se ta program sprejme, bode ta zbor pred shodom narodne skupščine poslal grofu Chambordu adresno, v kateri bo obznanil ultimatum pripadnikov monarhične restavracije. „Avenir national“ prosi princa Napoleona, naj napoti napoleonsko frakcijo k republikansko-bonapartistični zvezi. Princ Napoleon je odgovoril, da boja ne bo nezvesto nehal, nego zvezo ljudske demokracije z Napoleonidi podpiral. — V nedeljo so municipalni svetovalci v Perigueux Gambetti na čast napravili svečanost, katere se je tudi prefekt udeležil. Francoski listi so poslali zastopnike tja.

Španska karlistovska banda pod vodstvom Merendonovim tepena in razpodená. Merendon sam je pal.

Italijanski minister Vigliani je novi načrt kazenske postave že skoraj dovršil. Mesto smrtné kazni ali več ko desetletne kazni v posilni delavnici je nasvetovano izpeljanje (deportacija) iz domovine. — Lammormora baje drugega zvezka svojih odkritij ne bo izdal, ker so ga prijatelji preprosili. Kralj je iz Berlina uže odšel.

Perzijski šah je prišel 22. sept. iz Rešta v kraljevo palačo v Kand, kjer so ga principi in ministri, ki so bili doma ostali, sprejeli. V avdijenci, ki jo je potlej šah dal, je povedal, da je parlamente in vodilne naprave v Evropi zato obiskal, da bode perzijski vladni sistem reformiral. One ministre je zelo grajal, ki so peticijo o odpustitvi velikega vezira podpisali.

Dopisi.

Iz Teharij pri Celji 26. sept. [Izv. dop.] Zares čudno in gnjusno je, kaj vse počenjajo nekateri fanatični kaplani. Ti gospodje nimajo drugega posla, nego da letajo od kmeta do kmeta ter ljudi nagovarjajo, pridušujejo in če ne drugače, jim žugajo s peklom in hudičem, če ne bi volili kaplanov za volilne može, korarja pa za poslanca. Eden teh fanatikarjev je naš kaplan Geršak. Možu bode volitve še možjane zmešale. Toliko ima opraviti z agitacijo, da mu časa ne preostane za njegova duhovska opravila. Dostikrat se je že pripetilo, da je moral kak farman čakati, ki je prišel po-nj, da bi šel bolnika s sv. zakramenti sprevideti; a kaplanu samo volitve po glavi

blodijo in mesto po duhovnih opravilih leta samo po političnih okoliščinah po fari. Še celo celjske fanatikarje si kliče na pomoč, da gredo skupaj kmete nagovarjat. Pa vse to nič ne bode pomagalo. Naše kmetsko ljudstvo je dovolj pametno, da ve samo prav dobro razložiti, koga mu je voliti za poslanca in da ta poslanec ne bode duhovnik Kosar, že denes lahko povemo.

Iz Gradca 27. sept. [Izv. dop.] Vest, ki se je te dni kakor blisk raznesla po vseh nemških časnikih, da najmer naš slovenski iznevereni „Blagatinšek“ — Kaiserfeld misli zahvaliti se na svoji dosedanji časti, hudo je zadela tukajšnjo ustavoverno kliko. Vsi njegovi sodrugi zaplakali so gorki plač in zapeli že mu žalostno Jeremijevo pesen; med tem — „Lieb' Vaterland magst ruhig sein“ — zasliši se na enkrat glas, da je ta prezgodnja novica, celo neopravičena in da se je vse to našemu Blagatinšku le sanjalo. Moremo si misliti, da je zdaj veselje ustavovernih zopet bilo veliko, vekše, kakor je veselje naših bezbrojnih penzionistov, ki se le tukaj proti koleri obvarovane čutijo.

Marsikateremu bode znano, da se ta naša penzionistična častna kasta rekrutira iz ljudij raznih narodnostij, kateri semkaj dohajajo, le da trebuhu ugajajo. Med temi je toda tudi nekoliko Italijanov, ki so ob času potovanja Viktora Emanuela kroz našo deželo mimo našega drevnega mesta v Beč, prevzeli nalogo v društvu z nekoliko tukajšnjih Italijanissimov — dijakov demonstrativnom krikom pozdraviti svojega vladarja. Take ovacije bile bi zavsema v redu, da bi se malo spodobiše in od pravih Italijanov naredile bile. Ali ti Italijanissimi niti so Italijanskega rodu, niti so imena Italijanska, razen nekaterih, velimsamo nekaterih — ker večidel jih je slovanskega roda in govorijo slovanski jezik, samo sramujejo se ga. Ti ljudje so brez vsakega značaja in poštenja odlikujoči se le z ostudnim in brezsrčnim krikom — pravi izrod naroda, ki jim res le zahvaliti imamo, da se za Italijanessime drže. Take njihove nepotrebne demonstracije policija mirno gleda, a slovanskim dijakom, ki so v letu mimo se vozečega Črnogorskega knjeza pozdraviti hoteli, policija nij dovolila. Kar je enemu prav, naj bo i drugemu. Mnogi bodo se še spominjali, kako je minolo je-

sen tukajšnja policija 35 Slovanskih dijakov vse skoz nedolžne in mirno na dom idoče, zaprla in na kriminal poslala, od koder so vsi nedolžni izpuščeni bili. Pa zakaj še zdaj na vse kar se samo Slovansko imenuje in Slovanskim duhom diše divlje vreda in pazi? Se ve da zato, ker je slovansko. Žalibog! Dan denes, nekaj le izključljivo naše mesto Gradec, ki so ga naši pradedje znojem in teškimi žulji sezidali in proti neprijateljskim navalom hrabro branili, istemu Magjaru več povolnejšega kaže kakor Slovincu. Magjar prišedši v Gradec, našel bode prej svoj „Barany vèndeg fogo do hóz“ in magjarske novine, kakor Slovenec kaj svojega, dasiravno se tukaj živčih Magjarov ne more 30 nabrojiti, a Slovanov živi tukaj 30.000 stalno. No vsak ve, da naš sodeželan Nemec vedno raji drugim se uklanja, kakor da nam dolžnosti in poštenje izpolnjuje.

Hrvatica Mallingerica, znana in po vsem svetu sloveča pevkinja, ki je isto „Lucco“ prekosila v Berolinu, nahaja se zdaj v Gradci in bode denes tretjikrat pela v deželnem gledališču. Pevkinja je prava majstorica v svoji stroki, ker ima lep ugoden in simpatičen glas od narave, ki si je ukom prav izvežbala, da zvoči čistim metalnim glasom. Pored tega dopala je fina igralka jako tukajšnjemu dosta ostro sodečemu občinstvu. Nemci se ve jo drže za Nemkinjo, ker jej je ime nemško in nemški poje, a Hrvati so jo za drag denar učiti dali pod pogojem, da bi jim v Zagrebu pela, a zdaj jim še kakor gost peti neče. Nehvaležnost je tega sveta plačilo.

Iz Mengša 26. sept. [Izv. dop.] Novica, katero je prinesel „Slov. Narod“ 24. sept., namreč, da je dobil starosta Sokolov, g. Noll, vabilo h kazenski obravnavi zaradi zadnjega izleta v Mengeš, iznenadila je vse Mengšane, kateri so se udeležili Sokolove veselice. Premišljeva, kaj bi bilo vendar dalo povod sl. gosposki h kazenski obravnavi, nikakor nij mogoče priti do pravega uzroka. Saj se je veselica ta vršila v vsakem oziru jako hvalevredno in celo naš okrajni glavar, g. Klančič, ki je bil tu navzoč in se gotovo dobro zabaval, ne bi mogel drugega trditi. Sicer je pa bil „ukaz“ slav. gosposke, po katerem se je moral Sokol ravnati, nekaka zanjka, v katero bi se moral na vsak način ujeti. Prepoved, ne igrati skozi vasi, meri skoraj na to, vaščanom vzeti ravno to, kar

kdar v lepem letnem časi solnce, ki se je vlegalo na škrlataste oblake, zadnje petje tičev, izdihajočo gozdno senco. Njiju nagnenje se je razvijalo brez nepokoja, brez okovij, kajti bila sta nedolžna in odkritosrčna. Imela sta taisto srce, taisto nadejo, taisto radost, ki sta jo razširjala okolo sebe. Gospod Destrade je želel, da bi se urno poročila; veroval je popolnem, da bode ta poroka srečna, in gospa Destrade, ki se nekako melanholiji nij mogla ubraniti, nadejala se je, da se bosta Emil in Julija vedela zadovoljiti z osodo, ki jima je prihranjena.

Neki večer je bila sama s svojo hčerjo. Gospod Destrade je odšel v Paris, in se je imel vrniti stoprv drugi dan. Julija je govorila svoji materi o planih za bodočnost, o Emilovem značaju, in kako si ga bo izkušala popolno prihraniti. Ker sama sebi nij zaupala, nego bojazljiva bila zaradi tako naglo prišle sreče, povpraševala je svojo mater za svet, ter jo prosila, naj jo osrčuje.

Julija je hotela stopiti v življenje, in bila je krepka, ne samo, kar se tiče moči in njene dobre volje, nego i po izkušnjah, ki si jih je njena mati nabrala. Življenje po njenih mislih nij bilo enako samo lepej cvetici, ki zazeva in pije solnčne žarke; ono mora biti burno, polno bojov in nezdod. Mlada gospe je sladko gledala mater, in zdelo bi se človeku, da jej hoče na obličji brati tajnost borbe in zmage. Akopram si jej nij upala reči, živela je z njo v prevelikej intimnosti občutkov in nežnosti, da bi ne bila to, včasih neodločno in zmešano žensko, zapazila namah žalostno in resnobno. Gospa Destrade, po katere notranjem so se vršile hude borbe, gladila je Julijine lase, ter tavalá — okno je bilo odprto — tja po pokrajini. Kmalu se ji ne dajo več solze zabraniti; začno se jej trkljati po licih.

— Ah mama! vsklikne Julija, kaj plaš? Kaj mi ne odgovoriš? Ali ženska ne more biti popolno srečna?

— Da, ljubo dete; jaz želim, da bi bila ti vedno, kakor bodeš kmalu; toda sreča, v tem smislu, kateri daje naše srce tej besedi, ne zavisi popolno od nas. Naše želje, in naše slabosti, te se tepo med soboj, in, naj si bode, kadar hoče, ako hočemo srečni biti, treba, da nas bog pokriva z močjo ali s prizanašanjem.

— Draga mati, de je Julijeta, jaz ti delam skrbi.

— Ne, odgovori gospa Destrade.

— Jaz te ljubim iz celega srca; ako imaš kako brigo, povej mi, jaz ti bom pomagala, ali pa te bom vsaj tolažila. Jaz nijsem samo tvoja hči, sprejela si me za družico in za prijateljico.

Nekaj časa molčiti, gospa Destrade osupnena zaradi tega, kar je govorila, Julijeta pa misleča o besedah materinih. Naenkrat se gospa Destrade stresne. Selska ura udari deset. Brenčeči glas je donel po nočnej tihoti. Julija ustane.

jih naj bolje razveseljuje, ter jih tako razkačiti. Saj je vendar tudi sl. gosposki znano, da godba in petje blaži srce, in da ravno za naše mlade fante nij boljšega pripomočka, odvaditi jih marsikakih surovostij, nego ravno nagib k petju. Čuden motiv torej mora imeti prepoved godbe in petja skozi vasi; še čudnejši pa vložnje tožbe zarád zadnjega izleta, o katerem se nij slišalo družega, nego hvala in želja, kmalu zopet viditi vrle Sokole v našem kraju. — Blažena svoboda, kje si doma? V Avstriji?

Iz Trnovega na Notrainskem 26. sept. [Izv. dop.] Ko se je po celem Sloveniji podpisovala prošnja do cesarja zoper tako zvane direktne volitve, bili so vsi c. kr. okrajni glavarji na nogah, ter dajali stroge ukaze, da bi se „kužna bolezen“ podpisovanja prošnje ne ugnjezdila med prostim ljudstvom. Ko je potem ljudstvo, videvši, da so vsi ti ukazi protipostavni, na tisoče i tisoče podpisov dalo, pričela se je bila znana inkvizicija. —

Uže 2 meseca pa leže v Trnovem cunje, za papirno tvornico na Reci, kamor jih zaradi kolere ne puste uvesti in še se jih pričakuje. Cunje pak dohajajo iz okuženih krajev: iz Hrvatske in Magjarske! Nijso-li tu pri nas ravno tako nevarne, kakor na Reci? Zakaj slavna c. kr. vlada sedaj roke križem drži, ko bi vendar pokazati morala, da ima v istini srce za ljudstvo? Tu bi bila energija, kakor ob času nabiranja podpisov, potrebna, in koliko bolj! Imajo mar vladni organi toliko opravila z volilno agitacijo (vidi Rothov „Erlas“), da spregledajo tako važno stvar? Mogoče je pa tudi, da se bistriškemu županu le zavoljo tega dovoli cunje pri nas spravljati, ker je bil pri denunciranji zbog podpisov eden najmarljivejših.

V imenu mnogo občanov. Sl. J.

Iz Zagreba 25. sept. [Izv. dopis.] Iz cele dežele prihajajo glasovi pričujoči, da je bila vest o imenovanju Mažuraniča za bana povsod naj povoljnejše sprejeta. Na več krajih svetkovala so se v to ime celo več ali manj sijajne slavnosti. Tudi rauchijanska „Agramerica“ je imenovanje Mažuraniča simpatično, se ve da prisiljeno-simpatično pozdravila. Mažuranič je pa še zmirom v Pešti, kjer valjda v sporazumljenji z ogerskimi državniki na sestavljenji nove vlade dela. O možeh, ki si jih kani za svoje doglavnike

postaviti, čujejo se razni imenovati, izvestno pa še nič nij. Gotovo je samo to, da grof Peter Pejačević, ki je bil že svojo ostavko dal, tudi za nadalje še na svojej ministerskej stolici ostane. Mažuranič pričakuje se saboto v Zagreb. Do tega dne bo bržkone tudi nova vlada sestavljena. To se tem željnejše pričakuje, ker je sabor do ustanovitve nove vlade svoje sednice suspendoval. Tudi vprašanje zavoljo oživetvorenja vseh četirih vseučiliških fakultet je moralo vsled tega nerešeno ostati. Vseučilišni pododbor je izračunal denarni strošek za prvo leto na 108.200 gld. Po uvednji vseh tečajev bi pa strošek naj manje na letne 150.000 narastel. Pododbor je v svojih kombinacijah glede pribavljenja te svote jako sangviničen in smel. Oživetvorenje našega vseučilišča ne odvisi toliko od duševnih, kolikor od materialnih sil. Profesorji se že dobe, samo če je dosta denarja. Volja vseučiliškega pododborja je zlata vredna, pa tajiti se ne dá, da ne stoji v razmerji z našimi sredstvi. Naše občinstvo bo za celo zadovoljno, če se za sedaj k pravoslavnej in bogoslovnej fakulteti, kateri dve že imamo, še pridruži filozofični fakultet. Kar se pa medicinske fakultete tiče, moglo bi se tudi sedaj že porodništvo in kirurgija kreirati. Za popolno medicinsko fakulteto bi se moralo čakati, da Zagreb vsaj do 30000 stanovnikov naraste. Od kodi bi sicer medicinska fakulteta kadavere vzela? Še bolje pa, kakor popolna medicinska fakulteta, bi nam bila tehnika potrebna, o tej se pa niti čmrknolo nij.

Poglavarstvo našega mesta je v posebnem oglasu naše občinstvo svarilo, naj ne gre na Štajersko na božja pota. Kaj je tej svaritvi povod dalo, v oglasu nij rečeno.

Na mesto magjarskega peš-polka baron Kušević, ki je sedem let pri nas v posadi bil, in sedaj na Reko odmarširal, dobili smo v posado 7. lovski bataljon, ki se na kranjskem Dolenjskem rekrutuje. Pri nas se nobeden ne spominja, da bi kedaj Slovence v posadi imeli bili.

Iz Belgrada 24. sept. [Izv. dop.] Kakor glasovi k nam prihajajo in kakor v stranih novinah čitamo, bil je naš knez povsod sprejet kot suveren, zlasti v Parizu. Zdaj ide najbrž tudi v Berlin. Ker je, kakor znano, Srbija po imenu še odvisna od Turčije, drže se Turki v Carigradu kisle in hudo, da naš

knez nij pri njih za dovoljenje prosil, ali sme po Evropi potovati ali ne. Posebno se jim kadi, da povsod turškega poslanika prvega ne obišče. Ali časi turške mogočnosti so pretekli. Naši časopisi se dan na dan bolj norca delajo iz turške porte, narod pa komaj čaka, kedaj pokne dan, da ide Srbini puškom v roci na Turčina. Še celo mirni stari „Vidovdan“ denes to konstatira in Turkom zakliče, da ima zdaj naš knez 20.000 vojakov, ali kadar vzdigne zastavo Takovsko na Turke, imel jih bo na en mah pol milijona. „Noben ne dvomi, da bi se pod razvito zastavo Obrenovičev skupil in zedinil cel srbski narod, in vsak Srb je od rojstva prijatelj puške in jatagana. Obrenović nij samo vladar Srbije, on je poglavar vsega srbskega naroda. Kdor to zaboravlja, ta ne shvata faktičnih položajev.“ — To je jasen odgovor in tem bolj važen, ker ga daje poluvladni srbski list na adresu Turkov.

Domače stvari.

— (V Ljubljani) je bil v nedeljo 28. t. m. volilni shod, na katerem se je okolo 60 neodvisnih ljubljanskih meščanov izreklo za kandidato g. dr. Razlaga za ljubljansko mesto in trgovinsko zbornico.

— (Jenkov slavnost) se je v nedeljo v Kranji sijajno vršila. Nadgrobne govore sta govorila dr. Mencinger in dr. Zarnik. Pri popoldanšni veselici so govorili gg. Pirc, dr. Mencinger, dr. Zarnik in dr. Vošnjak. — Natančneje poročilo pride.

— (Ljubljanski škof) g. Vidmar je, kakor v dunajskih listih beremo, prišel v konflikt z gozdarsko policijo, ker je baje gozde, katere ima ljubljanska škofija v Gornjem gradu na slov. Štajerskem, opustošil in 30.000 goldinarjev iz njih za sebe dobil. — O tem smo že tudi mi čuli.

— (Iz Celja) se v ustavoverno staro „Presse“ 26. t. m. piše, da ima nemškutarski kandidat Žnidaršič najmenj upanja izvoljen biti. Ravno tako pravi „Presse“, da je Vrečko nič vreden kandidat, „parlamentarisch unbedeutend.“ — O Foreggerji pa sodi ta nemški list, da zavoljo tega ne bo izvoljen, ker je preveč narodno-nemšk, t. j. prusovski človek. — Izvoljen bo torej naš liberalni kandidat dr. Prus v mestih in trgih, in dr. Vošnjak na kmetih.

— (Požar.) Iz Škocijana na Dolenjskem se nam piše 26. septembra: Tukaj je 19. septembra ogenj ven prišel; začelo je na farovškem podu goreti in precej potem tudi farovski kozolec 14 štantov, ves poln detelje in mrve. Do tal je pogorel. Ogenj pa se je užgal po neprevidnem streljanji. Pri podu je koruza visela in vrabci so nanjo zletavali; naš g. kaplan Mihel in učitelj Lavrič sta tisto jutro večkrat streljala na vrabce na koruzi in tako zažgala. Ves Škocijan je bil v veliki nevarnosti in kmetje so po pravici hudo razkačeni na neprevidna strelca.

— (Srčan tat.) Iz Središča se nam piše: V noči 25. sept. sta bila tržanu Tomažu Sajnkoviču v Središči dva lepa konja z vozom vred ukradena. Tat je bil zelo pogumen, ker je v hlevu, kateri je blizu skednja, konja zapregel, ne da bi ljudi, kateri so o tem času turšico kožuhali, kaj slišali.

— Divja svinja.) Iz Središča se nam piše: 16. sept. so v šumi na Vitanji blizu Središča ustrelili svinjo, katera je kmetu

— Lehko noč, mamá, jaz grem spat, deje smehljaje se. Urno čem zaspiti, da se ne zamislim preveč v to, kar si mi rekla.

— Idi, dete moje, in ne muči se. V tvojej starosti se ne sme misliti na trpljenje, ali na dvomenje.

Julija objame mater, in ide v svojo sobo, ki je bila od materine le s toaletnim kabinetom ločena. Potem nastavi gospa Destrade uho, ter posluša tako daleje in tako lahko šumenje, da je je mogla le ona čuti. Ta večer je pričakovala Edmonda, in trenotek sestanka je uže prišel. Ljubitelja sta se dobro zavarovala. Edmond je imel ključ od vrta. Potem je šinjal v velik drevored, ki se je hiše dotikal. Tu je odpiral nizka vratica, ki nijso škripala, ter šel potem po skrivnih stopnjicah, po katerih se je prišlo v toaletni kabinet. Iz Julijinih oken se je videlo na drugo hišino fačado. Edmondu se dakle nij trebala bati, da bi ga kdo videl. Gospa Destrade je to vedela, a ipak ga je

ta večer s klepajočim srcem gledala prihajati, kar nij bil njen običaj. Ko pride, ga stisne za roke ter potegne živahno k sebi. — Končno, mu deje. Oh! kako sem se bala.

— Zakaj, prša skoraj osupnen.

— Jaz ne vem, Julija me je ravnokar zapustila. Govorila mi je o svojej poroki in o svojem ženinu. Njeni načerti o sreči in o bodočnosti so mi spravljali kri v lice; pretresali so me. Jaz jej ne bom odkrivala prevare, in vendar sem se spomnila, da sem bila nekdanj taka, kakor je ona.

— Viktorina! deje Edmond.

— Ah! prijatelj moj, odgovori ona, jaz se ne kesam, vi to dobro veste; ljubim vas preveč iz celega srca; a včasih me je malo sram. Midva se smeva ljubiti le v temi, s pomočjo leži in slučajja, ki bo gotovo našel svoj čas, da naji udari.

(Dalje prih.)

Škerjancu iz Svetinj na veliki petek ušla. Ta čas se je zmirom po gozdih državala, in po noči dosti škode po njivah naredila.

Razne vesti.

* (Prva skupščina slovanskih pedagogov), ki je zborovala na Dunaji 26., 27. in 28. pretečenega meseca, izvršila se je, kakor čujemo, najsijajneje na veliko radost vseh narodnočutečih ljudskih učiteljev. Zbralo se je do 200 učiteljev in profesorjev (mej njimi tudi trije deželni nadzorniki) iz vseh strani slovanskega sveta. Zborovanje se je vršilo v najlepšem redu tako, da nij bilo nobene besede slišati, ki bi bila koga razžalila. Sam vladni povrjenik je na konci tretje seje predsedništvu srčno čestital in se zahvalil, da se je skupščina tako prekrasno iztekla in da je zborovanje slovanskih učiteljev v vsakem obziru popolnem uzorno bilo. (Tako na Dunaji; a koliko huke in buke od strani naših nemškutarjev, ko so lanjsko leto naši narodni učitelji v Ljubljani zborovali!) Posebno moramo še tukaj omeniti, da je slavna cesarska akademija znanosti, ena najvišjih znanstvenih zavodov, ne samo našega cesarstva, nego reči se mora, vsega naobraženega sveta, brezplačno prepustila eno svojih najlepših dvoran, da je mogla zborovati skupščina slovanskih pedagogov. S tem je visoka cesarska akademija sijajno pokazala, da ona nikakor ne zametuje slovanskega učiteljstva. (Kako je to pač vse drugače pri nas!) Za dve leti bode druga skupščina slovanskih pedagogov v Pragi zborovala. Mi jej že naprej želimo najboljšega uspeha z iskreno željo, da bi se bodoče skupščine tudi naših slovanskih učiteljev prav mnogo udeležilo.

* (V Varaždinu) so 25. t. m. zvečer slovesno odprli novo hrvatsko gledališče, zidano na akcije. Iz Zagreba je šlo tja mnogo narodnih hrvatskih poslancev.

* (Cesar v Lincu.) Ko je vzdajnič cesar v Linc prišel, ga je fanatični škof Rudigier na kolodvoru sprejel. Cesar mu je za pozdrav samo pokimal, in ga niti nagoval. Pozneje se je škof oglasil za avdienco, a cesar ga nij sprejel, kakor tudi stolnega kapiteljna ne.

* (Pridigar obsojen.) C. kr. sodnija v Innsbuku je obsodila kaplana Lohbiberja na tri tedne zapora in vsak teden en post, ker je v pridigi grdo zabavljajl proti novim šolskim postavam. Prav je, na kancelj gre sv. evangelij, ne pa politika.

* († Roderih Benediks), priljubljeni in plodni pisatelj veselih iger, je 26. t. m. v 60 letu življenja umrl. Ležal je sedem mesecev bolan. Plačilo za njegovo delovanje pač nij bilo tako, kakor njegovo ime; umrl je v uboštvu, ko mu je nemški narod ravno mislil zboljšati stanje, ter ga za bodočnost preskrbeti. Toda — la comédie est jouée — naj v miru počiva!

* (Smrt vsled užitka vročega sadja.) V Kölnu je te dni postavila neka žena skledo kuhanih, še vročih sliv na mizo. Njen dve leti star dečko vzame eno, jo požre in umrje čez nekaj trenutkov. Večkrat se je že zgodilo, da so ljudje precej po pogrižljaji vročega sadja umrli.

Narodno-gospodarske stvari.

— Col na žito začasno odpravljen. Avstrijsko ministerstvo je sprejelo predlog ogerskega ministerstva zastran colnine na žito. Vsled slabe letine na Ogskem so namreč žita že pokupili in zdaj na to spekulirali, žitne cene prav napeti. Žito iz vnanjih dežel, zlasti iz Ruskega pa mora plačati colnino pri uvažanju. Po odpravljenji te colnine se bode inozemsko žito lahko uvažalo, in zabranilo prenapete žitne cene.

— Mednarodni kongres gospodarski in gozdarski se je pečal v zadnji seji s prašanjem o godnem varstvu; sprejeli so

se sledeči predlogi: Treba je, da se gozdi nehajo sekati, mednarodnih zedinjenj. Posebno je tega treba ob velikih vodah, da se grabni, po katerih teče, ne zaspó, in za voljo tega voda na bližnja posestva ne stopi. Tudi se morajo taki gozdi varovati, ki stoje na letem pesku, vrh hribov, kakor tudi ob strmih gorah, in so občno koristni vsem deželam. Da se to izpolni, treba je izdati take postave, ki bodo ukazovale, da se omenjeni gozdi ohranijo. Dalje se je sklenilo, naj se iz vseh dežel pošljejo poročila o položaji, velikosti in lastnosti takih gozdov. Avstrijsko ministerstvo za poljedelstvo se prosi, naj razpošlje evropskim vladam poročilo o sklepu mednarodnega tega shoda.

— Za zidanje srbske železnice se je, kakor smo že poročali, več društev oglasilo. Ker pa nobena teh ponudb ne zadostuje predpisom in pogojem od vlade stavljenim, jih ministerstvo nij sprejelo in vladni list razpiše novi konkurz do novembra na podlagi lažjih pogojev.

— Pavole je v zedinjenih državah v severni Ameriki sploh za 10 procentov več, kakor lani; le po nekaterih krajih so jo gosnice uničile, ali pa jo je dež spridil.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Izvrstno zdravilo Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni, ki se leku zoperstavljajo, namreč bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico, in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, sečno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekem kljubovala:

Spričevalo št. 68.471.

Prunetto pri Mondovi, 26. oktobra 1869.

Moj gospod! Morem vas zagotoviti, da odkar čudovito Revalesscière du Barry rabim, to je od dveh let, niti nadležnosti svoje starosti, niti teže svojih 84 let več ne čutim. Moje noge so zopet šibke postale, moj pogled je tako dober, da ne potrebujem očal; moj želodec je močen, kakor bi bil 30 let star, — s kratka, čutim se pomlajen; jaz pridigujem, spovedujem, obiskujem bolnike, potujem precej daleč peš, čutim svoj um jasen in svoj spomin očvrstlen. Prosim Vas, to izpoved objaviti, kjer in kakor hočete. Vam zelo udani

Abbé Peter Castelli,

Bach-es-Theol. in župnik v Prunettu, okrog Mondovi.

Spričevalo št. 75.705.

Dunaj, Praterstrasse 22. maja 1871.

Jaz sem Vam hvalo dolžen za prospeh, kate-rega je Vaša Revalesscière pri meni napravila. Trpel sem namreč na želodčnem krču, kašlju in driski, od kojega me je Vaše izvrstno zdravilo odrešilo.

L. Grosmann.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah á 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbuku Diechtel & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Tržica.

29. septembra.

Evropa: Krasan iz Kranja. — Pavlini, Glasovin, Šifer, Gregorin iz Trsta. — Kozlj iz Mengša. Mikoli s sinom, Marusič, Pateschini s sinom iz Udine. — Lecun iz Ajdovščine.

Pri Elefantu: Bartoli, Gnezda iz Trsta. — Gospa Schütz-Witt, Fried. Schütz-Witt iz Kiela. — Harmel iz Zirniga. — Leskovic iz Idrije. — Grundner iz Medvod. — Verševani s sinom iz Dornberga. Pikoli iz Laškega. — Pečar iz Vinkovca. — Lakner iz Saleburga. — Lapajne. — Dlumetzky iz Prage. — Hren iz Novega mesta. — Bobisut iz Žavca. — Širca, Zupan iz Reke. — Hofman iz Bude.

Pri Mallet: Braune iz Kočevja. — Volkensberg bar. Churnič, Brod, Baldo iz Trsta. — Bauer iz Benedk. — Witman iz Grada. — Müller iz Pošte. — Gregorič iz Dolenjskega. — Frenzl s sinom iz Hermagora.

Pri Zamorel: Langur iz Vildona. — Drusković iz Zagreba. — Rindfleisch iz Delnice. — Švarc iz Il. Bistrice. — Seg, Mihajević Fr. in And. iz Pulja. — Hirš s hčerjo iz Radkersburga. — Harniš z Račjega. — Sajc, Artel, Sušteršič, Wouwermans, Muller, Mosman z gospo. iz Reke. — Pišek iz Celja. — Jerovšek s sinom iz Il. Bistrice.

Listnica uredništva. K. R. v J. Prejeli, ali tako obširne kritike, ki bi samo najožje kroge same enega kraja zanimala, ne moremo uvrstiti. Pozitivna poročila so nam vselej draga.

Dunajska borza 29. septembra

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gl. 80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	65
1850 drž. posojilo	100	50
Akcije narodne banke	955	—
Kreditne akcije	219	—
London	113	60
Napol.	9	6
C. k. cekin	—	—
Srebro	108	50

Praktikant

se takoj sprejme
v štacuno z mešanim blagom
pri podpisanih. (258—1)

Velikovec 27. septembra 1873.

J. Vaterl & Comp.

1. oktobra 1873

odpre

v Mariboru

Med. & Chir.

Dr. Heinrich Potpeschnigg

svoj atélíer

za zdravljenje zob.

Ordinacija od 9.—12. in 3.—5. v hiši
dr. Schmiderer-ja v graškem pred-
(257—2) mestji.

V Kamniku

se dajete o sv. Mihelu prav cenó v
najem

kavarna in kréma

(ali pa tudi kavarna sama), koji sti
dobro prevideni z vsim orodjem in se
stanovanjem.

Natančnejše se izve pismeno pri

Mariji Šuster,

(245—3) na Šutni, hišna št. 1.